

Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimenpidesitoumus ja mentorointi osaamisen kehittämisessä

Kestävän kehityksen mentoriverkoston
kokoaminen, toiminta sekä mentorointimallit

Tytti Pantsar ja Jaana Nuottanen

Lähtökohtia

- * Visio: Vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat kestävän kehityksen edelläkävijöitä suomalaisessa oppilaitoskentässä.
- * Vapaan sivistystyön keskusjärjestöt haluavat olla mukana kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusprosessissa, joka koskee kaikkia yhteiskunnan toimialoja.
- * Keskitytään yhteiskuntasitoumuksen tavoitteisiin 1, 2, 4 ja 7
- * <http://sitoumus2050.fi/>

VST:n keskusjärjestöjen toimenpidesitoumus

Keskusjärjestöjen toimenpidesitoumuksen tavoitteet liittyvät

- 1) Oppilaitosten kestävän kehityksen työn motivointiin, innostamiseen ja tukemiseen ja
- 2) Järjestöjen oman toiminnan kestävyysparantamiseen

Mitä sitoumuksen tavoitteet tarkoittavat vapaan sivistystyön näkökulmasta?

Yhteiskuntasitoumus

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin

- * Kaikille yhteiskunnan jäsenille taataan mahdollisuudet hyvään terveyteen, koulutukseen ja työllistymiseen. Ylläpidämme korkeaa koulutustasoa ja yleissivistystä. Kestävä kehitys otetaan osaksi yleissivistävää opetusta, kaikkien alojen koulutusta ja elinikäistä oppimista.

Miten ilmenee vapaassa sivistystyössä:

- * Vs-oppilaitokset tarjoavat matalan kynnyksen oppimismahdollisuuksia ja oppimismotivaatiota ja -taitoja vahvistavia kokemuksia myös niille, joita aiemmat kokemukset koulusta tai oppimisesta estävät osallistumasta koulutukseen.
- * Arvojen arvostaminen, toisen kunnioittaminen, yhdenvertaisuus
- * Kaikilla pääsy yhteisen oppimisen lähteille (monikulttuurisuus, globaalikansalaisuus)
- * Avainosaaminen (OECD, OPH)
- * Tilojen ja oppimisen esteettömyys

Mitä sitoumuksen tavoitteet tarkoittavat vapaan sivistystyön näkökulmasta?

Yhteiskuntasitoumus

2. Vaikuttavien kansalaisten yhteiskunta

4. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt

- * Vahvistamme demokratiaa ja kaikkien tasa-arvoisia mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteisiin asioihin. Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista.
- * Vahvistamme paikallisyhteisöjä tukemalla kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia, kehittämällä yhteisöllisen oppimisen ja muutoksen tekemisen mahdollistavia kohtaamispaikkoja, toimintamalleja...

Miten ilmenee vapaassa sivistystyössä?

- * Kohtaaminen ja kohtaamispaikka
- * Eri-ikäiset oppivat yhdessä ja toisiltaan, lapset ja nuoret innostajina.
- * Lasten tulevaisuus motivaatio aikuisille oppia. Ylisukupolvisuus.
- * Opitaan olemaan, olemaan yhdessä.

Mitä sitoumuksen tavoitteet tarkoittavat vapaan sivistystyön näkökulmasta?

7. Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat

Vähennämme luonnonvarojen kulutusta kestäväälle ja maailmanlaajuisesti reilulle tasolle vuoteen 2050 mennessä

Miten ilmenee vapaassa sivistystyössä?

- * Opitaan pois nykyisistä/tarpeettomista kulutustottumuksista.
- * VST voi tukea keskittymistä oman identiteetin rakentamiseen ja näkyväksi tekemiseen vastuullisella/kestävällä tavalla.

1) Tavoite: Kestävä kehitys on keskeinen osa vapaan sivistystyön oppilaitosten toimintajärjestelmää

- * Indikaattori: Kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta toimivien vst:n oppilaitosten määrä lisääntyy 25% vuoden 2015 loppuun mennessä. Toimenpidesitoumus 25% oppilaitoksista.
- * Mittaaminen: Kartoitus 12/2014 ja 12/2015
- * Toimenpiteitä esimerkiksi:
 - * Luodaan systeemi yhteiselle oppimiselle: Mentorointi/resurssioppilaitos, syntyy 15 resurssioppilaitosta/henkilöä
 - * Laatusuosituksiin / laatutyössä lähtökohdaksi (KOL ja SKY)

1) Tavoite jatkuu

- * Tuetaan koulutuksella ja viestinnän keinoin vapaan sivistystyön kestävä kehityksen osaamisen ja sertifiointin leviämistä.
- * Osallistutaan haastekampanjoiden ja kilpailujen järjestämiseen toimenpidesitoumusten ja muiden keke-tekojen aikaansaamiseksi vapaassa sivistystyössä.
- * Tehdään yhteistyötä vapaan sivistystyön muiden järjestöjen, OKKA-säätiön, opetus- ja ympäristöhallinnon sekä muiden alan toimijoiden kanssa.
- * Huolehditaan kestävä kehityksen näkökulman vahvistumisesta vapaan sivistystyön tutkimuksessa.
- * Pidetään asiaa esillä järjestöjen omissa tilaisuuksissa ja viestinnässä.

2. Tavoite: Kestävä kehitys on keskeinen osa vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaa.

- * Indikaattori: Järjestöillä on oma kestävän kehityksen ohjelma vuoden 2015 loppuun mennessä.
- * Mittaaminen: Ohjelma on/ei ole joulukuussa 2015.
- * Toimenpiteitä esimerkiksi:
- * Vaiheessa 1 keskitytään ekologiseen ja taloudelliseen kestävyyteen
- * Vaiheessa 2 sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys, punominen edunvalvontatyöhön

Yhteisen oppimisen edistäminen mentoroinnilla

- * Menetelmä, jossa tietoa ja osaamista (myös hiljaista) siirretään kokeneemmalta kokemattomammalle
- * Kokenut asiantuntija (mentor) neuvoa, tukee ja edistää kahdenkeskisessä vuorovaikutussuhteessa kehityshaluista, kokemattomampaa henkilöä työssä tai opiskelussa
- * Avoin, luottamuksellinen ja tasa-arvoinen suhde
- * Pyritään mentoroitavan (aktorin) kehittymiseen
- * Mentori = ”mestari”, opettaja, valmentaja, kannustaja
- * Aktori = kisälli, oppilas, valmennettava

Yhteisen oppimisen edistäminen mentoroinnilla 2

- * Käytössä mm. monilla yrityksillä, yliopistoilla, ammattikorkeakouluilla, naisyrittäjillä ja naisjohtajilla
- * Vuorovaikutteinen menetelmä: molemmat osapuolet oppivat
- * Tavoitteellista, suunnitelmallista ja systemaattista toimintaa -
> tähtää sekä aktorin että hänen organisaationsa kehittymiseen
- * Keskustelut luottamuksellisia
- * Oikean mentorin valinta aktorille olennainen osa jokaisen mentori-aktori -suhteen aloittamista!
- * Ryhmämentorointi
- * Verkkomentorointi
- * Rajatun kokonaisuuden (esim. projektin avainhenkilöiden, tietyn teeman) mentorointi

Yhteisen oppimisen edistäminen mentoroinnilla 3

- * Keke-mentoripankki
- * Ilmoittautuminen vst:n keke-mentoriksi
- * Ilmoittautuminen ”aktoriksi”
- * Vapaamuotoinen toimintatapa
 - * Opistolta opistolle
 - * Henkilöltä toiselle
 - * Opistolta opistoryhmälle
 - * Alueellinen verkosto
 - * Ajallisesti jäsennetty suunnitelma työskentelylle
 - * Keskinäinen sopiminen reunaehdoista
 - * Keskusjärjestöt mahdollistajina ja tukijoina